

NORGES VASSDRAGS- OG ENERGIDIREKTORAT (NVE)

Postboks 5091 Majorstua

0301 OSLO

Deres referanse:

202600024-3Dato: **31.08.2026**Saksnr.: **2026/46868**Dok.nr.: **4**

Saksbehandler:

Hanne Risanger

**Etne og Vindafjord kommuner i Vestland og Rogaland - utviding av
Björgjo kraftverk - Høringsuttalelse Rogaland fylkeskommune**

Rogaland fylkeskommune viser til NVEs høring av søknad fra Egil Kambo om tillatelse til utvidelse av Björgjo kraftverk i Etne og Vindafjord kommuner. Høringen ble oversendt 26.06.2026 med opprinnelig frist for uttalelse 21.08.2026.

Rogaland fylkeskommune fikk innvilget utsatt frist for uttalelse til 15.09.2026, da det innledningsvis ble vurdert at saken måtte behandles politisk. Det ble senere avklart at politisk behandling ikke var nødvendig, og fylkesdirektøren uttaler seg derfor administrativt. Fylkesdirektøren sin uttalelse er knyttet til kulturmiljøvern, friluftsliv og vannmiljø.

Kulturmiljøvern

Fylkesdirektøren har vurdert søknaden som sektormyndighet innenfor kulturminnevern og forholdet til automatisk fredete kulturminner. Da søknaden også gjelder tiltak i vann er den oversendt Stavanger maritime Museum som fagmyndighet for kulturminner i vann og vassdrag.

Søknaden gjelder en 600 meter åpen kanal og tiltak for regulering av Krokavatn. Fylkesdirektøren har vurdert potensialet for funn av automatisk fredete kulturminner som lavt der den åpne kanalen er tenkt plassert. Vi har derfor ingen merknader til kanalen og vurderer § 9 som oppfylt for denne delen av prosjektet. For tiltak i vann så sier Stavanger Maritime Museum følgende:

«Stavanger maritime museum skal, som fag- og forvaltningsmyndighet etter kulturminneloven, ta stilling til forholdet til automatisk fredete kulturminner og vernede skipsfunn i sjø og vassdrag som berøres av omsøkt tiltak eller plan.

Stavanger maritime museum har myndighet til å kreve å få gjennomføre arkeologisk registrering. Hensikten med registreringen vil være å undersøke om tiltaket kommer i

konflikt med fredete kulturminner i sjø og skipsfunn, jfr. Lov om Kulturminner av 9. juni 1978 nr. 50 §§ 9, 10, 11 og 14.

Kostnader i forbindelse med arkeologisk registrering må iht. Riksantikvarens skrift Retningslinjer for gjennomføring av undersøkelsesplikten og budsjettering av arkeologiske registreringer i henhold til kulturminneloven §9, jf. §10 dekkes av tiltakshaver.

Potensialvurdering

Potensialvurderingen vår vektlegger fire punkter:

- 1. Det har ikke tidligere blitt gjennomført arkeologisk registrering i vannet, og området er generelt lite kartlagt.*
- 2. Området virker å ha vært en beitesallmenning for gårdene i området, og gården Roa har trolig hatt en seter nær vannet.*
- 3. Den eksisterende reguleringen er trolig en stem som har sammenheng med sag eller kvern ved gårdene lenger nede i vassdraget. Den kan da være fra 1500-tallet eller nyere.*
- 4. Området har potensiale for funn av strukturer i tilknytning til vannet som båtstø, landingsplass, små brygger i tillegg til funn av båtdeler fra f.eks. prammer.*

En regulering vil medføre utvasking i manøvreringssonen, og deponering av masser på dypere vann. Det vil medføre risiko for både direkte skade på, eller tildekking av, hittil ukjente kulturminner. Stavanger maritime museum krever å få gjennomføre registreringer i Krokavatn på grunn av potensialet for hittil ukjente §4 automatisk freda kulturminner og §14 skipsfunn»

For dialog om marinarkeologisk registrering ta kontakt direkte med Stavanger Maritime Museum (SMM) til arkeologi@museumstavanger.no

Friluftsliv

Området rundt Myrkavatnet, Langavatnet, Krokavatnet og Bygdarenuten inngår i en etablert tursti. Deler av turstien går gjennom eller i nær tilknytning til områdene som blir berørt av den omsøkte utvidelsen av Bjørgjo kraftverk. Selv om tiltaket vil medføre enkelte inngrep i form av regulering av Krokavatnet, etablering av en overføringskanal og endrede vannføringsforhold i enkelte bekker, vurderes konsekvensene for friluftslivet samlet sett som begrensede. Dette forutsetter at området fortsatt vil være tilgjengelig for allmenn ferdsel og friluftaktivitet. Det anbefales at det stilles krav til naturtilpasset utforming av inngrepene, revegetering av berørte arealer og en skånsom gjennomføring av anleggsarbeidet.

Vannmiljø

Vannregion og vannforskriften

Fylkesdirektøren påpeker at deler av tiltaket ligger i Vestland fylke, og at Myrkavatnet – Bjørge bekkefelt i sin helhet hører til Vestland vannregion. Det er dermed Vestland fylkeskommune som i dette tilfellet er vannregionmyndighet. Vi legger til grunn at Vestland fylkeskommune sin uttalelse vil ivareta regionale interesser knyttet til vannforskriften og innlandsfisk. Fylkesdirektøren har likevel noen merknader til regulering av Krokavatnet, som ligger i Rogaland fylke.

Regulering av Krokavatnet

Opprettelse av en demning ved utløpet til Krokavatnet kan påvirke gytemulighetene for ørretbestanden. Basert på at de tre andre bekkene i Krokavatnet er vurdert til å ha dårlige gytemuligheter for fisk, er det sannsynlig at gyting skjer i utløpsbekken ned mot Langavatnet. Dersom det anlegges en demning ved utløpet, kan dette utgjøre et absolutt vandringshinder for fisk. Følgelig fjerner man også fiskens gyteområde. Ettersom bestanden i vannet allerede er vurdert til å være av dårlig kvalitet, bør det vurderes videre avbøtende tiltak for å sikre at demningen ikke utgjør et vandringshinder for fisk.

Hilsen
Hege Kilhavn
Konstituert seksjonssjef

Hanne Risanger
rådgiver

Kopi til:
Vindafjord kommune
Etne kommune
Vestland fylkeskommune
Haugalandet vannområde

Dette dokumentet er godkjent elektronisk. Oppgi vårt saksnr. når du svarer på brevet.